

AUTOR

ppłk mgr inż. Adam Słowikowski

Adres e-mail: a.slowikowski@akademia.mil.pl

Afiliacja: Akademia Sztuki Wojennej

REGIONALNE BAZY LOGISTYCZNE I WOJSKOWE ODDZIAŁY GOSPODARCZE W SYSTEMIE ZABEZPIECZENIA LOGISTYCZNEGO SIŁ ZBROJNYCH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

*Słowa kluczowe: system zabezpieczenia logistycznego,
logistyka wykonawcza, oddział gospodarczy, potrzeby*

Wstęp

W ostatnim dwudziestoleciu obserwujemy bardzo istotne zmiany zachodzące zarówno wewnątrz, jak i w otoczeniu zewnętrznym naszego państwa. Zmiany te dotyczą sfery politycznej, gospodarczej, społecznej, bezpieczeństwa, a tym samym dotyczą również wojska¹.

Z chwilą przystąpienia Polski do Sojuszu Północnoatlantyckiego (NATO)² oraz Unii Europejskiej (UE), w SZ RP pojawiły się nowe wyzwania i zadania. Dlatego też w ostatnich latach zachodzą głębokie zmiany organizacyjne i kompetencyjne w naszych Siłach Zbrojnych³.

Efektom analiz przeprowadzonych pod koniec lat 90. ubiegłego wieku, w ramach prac nad eksperymentem *Garnizon* i *Garnizon 2002*, były wnioski, nasuwające konkluzję, iż realizacja zadań bieżących w połączeniu z przedsięwzięciami zaopatrzenia finansowego i logistycznego zabezpieczenia funkcjonowania jednostek wojskowych to ogromne wyzwanie dla dowódców szczebla taktycznego i operacyjnego.

Minister Obrony Narodowej w 2005 r. powołał Zespół resortowy⁴, który opracował *Koncepcję oddzielenia w wojskowych jednostkach budżetowych*

---

¹ W. Słomiany, *Możliwości wykorzystania systemu logistycznego Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej w sytuacjach kryzysowych*, Zeszyty Naukowe ASzWoj, nr 3(108)/2017, s. 158.

² North Atlantic Treaty Organization (ang.), <https://brukselanato.msz.gov.pl/pl/nato> [dostęp: 20.01.2019].

³ Por., S. Dorobek, *Wojskowy system logistyczny*, 2014, <https://www.czasopismo.logistyka.pl/artykuly-naukowe/send/318-artykuly-na-plycie-cd-3/6270> [dostęp: 29.01.2019].

⁴ *Decyzja Nr 106/MON z dnia 18 kwietnia 2005 r. w sprawie powołania Zespołu do opracowania Koncepcji oddzielenia w wojskowych jednostkach budżetowych funkcji finansowo-gospodarczych od operacyjno - szkoleniowych.*

funkcji finansowo - gospodarczych od operacyjno - szkoleniowych. Dokument zawierał zasadnicze kierunki zmian w zakresie funkcjonowania jednostek wojskowych w garnizonach oraz sposobie realizacji zabezpieczenia procesu szkolenia wojsk z jednoczesnym sprecyzowaniem obszaru zadaniowego dowódców jednostek. Kolejnym etapem procesu zmian była praktyczna realizacja oddzielenia w wojskowych jednostkach budżetowych funkcji operacyjno - szkoleniowych od prowadzenia gospodarki finansowej, wprowadzona w wybranych jednostkach wojskowych od 2007 roku przez kolejne trzy lata⁵. Przedstawione do zaaprobowania przez Ministra Obrony Narodowej zebrane wnioski, dały impuls do zintensyfikowania prac nad wdrożeniem systemu opartego na wyraźnym podziale funkcji szkoleniowych, finansowych i zabezpieczających w siłach zbrojnych.

W konsekwencji Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego (SG WP) wydał stosowny rozkaz⁶ w sprawie wdrożenia nowego modelu funkcjonowania jednostek wojskowych w aspekcie sposobu ich zabezpieczenia. Efektem jego realizacji było rozpoczęcie w 2011 roku etapu II formowania czternastu WOG i przygotowanie do sformowania kolejnych dziewięciu WOG. Przeprowadzono również reorganizację w Komendach Portów Wojennych (KPW) Marynarki Wojennej i Baz Lotniczych (BLot) Sił Powietrznych, które zostały wyznaczone do pełnienia funkcji oddziałów gospodarczych dla jednostek z ich obszarów odpowiedzialności.

Zmiany organizacyjne wprowadzono w jednostkach szczebla ZT i ZO poprzez wzmocnienie komórek sztabów (S/G-4) odpowiedzialnych za planowanie i koordynację zadań zabezpieczenia logistycznego w czasie działań. Sukcesywnie następowały zmiany w sposobie postrzegania, przewidywania oraz generowania potrzeb wojsk. Te zmiany implikowały zintegrowanie pododdziałów logistycznych oraz utworzenie stacjonarnego systemu wspierającego działania jednostek dyslokowanych w miejscu stałej dyslokacji (MSD). System osiągał zdolność do realizacji zadań zabezpieczenia logistycznego w warunkach stacjonarnych, czego następstwem było zwiększanie mobilność i efektywność jednostek operacyjnych w realizacji zadań zgodnie z ich przeznaczeniem.

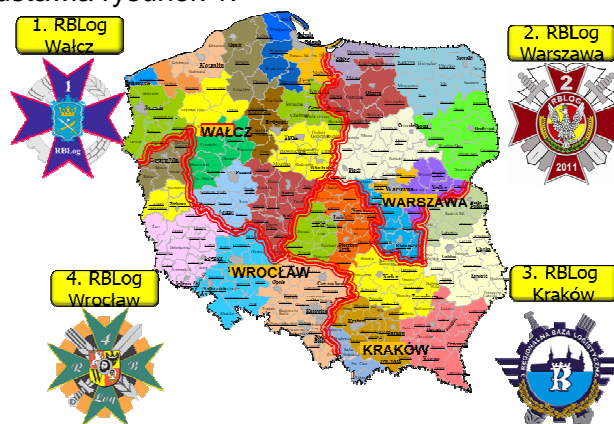
---

⁵ Decyzja nr 503/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 6 grudnia 2006 r. w sprawie wdrożenia programu pilotażowego oddzielenia w wojskowych jednostkach budżetowych funkcji finansowo-gospodarczych od operacyjno-szkoleniowych oraz Rozkaz Nr 93/Log./P4 Szefa Sztabu Generalnego WP z dnia 31 stycznia 2007r. w sprawie wdrożenia programu pilotażowego oddzielenia w wojskowych jednostkach budżetowych funkcji finansowo-gospodarczych od operacyjno-szkoleniowych (z późn. zm.).

⁶ Rozkaz nr 488/Log/P4 Szefa Sztabu Generalnego WP z dnia 29 czerwca 2010 r. w sprawie przygotowania wdrożenia terytorialnego systemu zabezpieczenia funkcjonowania jednostek wojskowych w garnizonach Sił Zbrojnych RP opartego na Wojskowych Oddziałach Gospodarczych (z późn. zm.).

Regionalna Baza Logistyczna w systemie logistycznym Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej

Regionalna Baza Logistyczna jako jednostka organizacyjna podlegająca Ministrowi Obrony Narodowej, bezpośrednio podporządkowana Szefowi Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych, jest dysponentem środków budżetowych III stopnia oraz organem wykonawczym Szefa Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych⁷. W systemie zabezpieczenia logistycznego wojsk jest organem zarządzania logistyką wykonawczą Szefa IWsp SZ, przewidzianym do realizacji zadań wsparcia logistycznego na rzecz jednostek wojskowych stacjonujących lub przebywających czasowo w obszarze odpowiedzialności, bez względu na ich organizacyjne podporządkowanie. Przeznaczona jest do planowania, gromadzenia, przechowywania, rotacji i dystrybucji materiałowych i technicznych środków zaopatrzenia oraz zaopatrywania jednostek wojskowych, a także planowania i realizacji działalności obsługowo-naprawczej sprzętu, koordynowania ruchu wojsk we wskazanym rejonie odpowiedzialności oraz realizacji zadań w ramach obowiązków państwa gospodarza. Jest jednostką budżetową w rozumieniu ustawy o finansach publicznych. Podział terytorialny obszarów odpowiedzialności RBlog⁸ przedstawia rysunek 1.

Źródło: Wojskowe Oddziały Gospodarcze – Podstawowe zasady funkcjonowania (ZL – P4 SG WP).

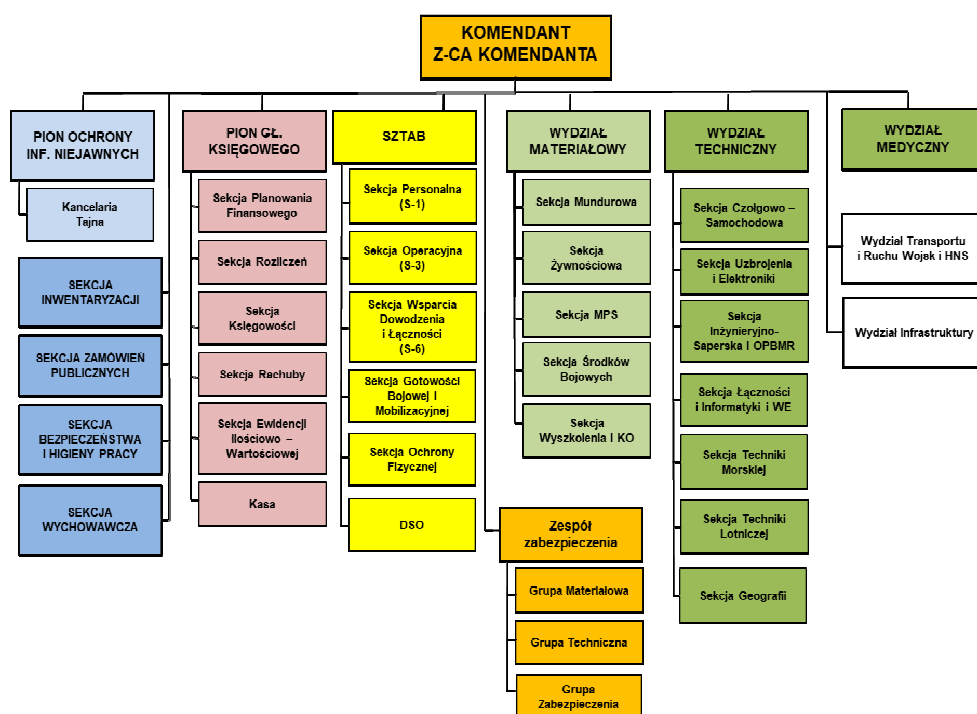
Rys. 1. Podział terytorialny obszarów odpowiedzialności RBlog

Struktura organizacyjna RBlog składa się z Komendy Bazy, Składow Materialowych, Warsztatów Technicznych oraz Rejonowych Warsztatów Technicznych, które pozostają w bezpośrednim podporządkowaniu Komendanta RBlog i są organami wykonawczymi.

⁷ *Kompendium logistyka wojskowego*, Logis. Wewn. 11/2014, Warszawa, 2014, s. 20.

⁸ <https://1rblog.wp.mil.pl/pl/pages/struktura-2017-01-16-j/>; <http://2rblog.wp.mil.pl/pl/>; <http://3rblog.wp.mil.pl/pl/>; <http://4rblog.wp.mil.pl/pl/> [dostęp: 30.01.2019].

Komendant RBlog do realizacji zadań z obszarów odpowiedzialności, jakimi są m.in. planowanie zabezpieczenia logistycznego w obszarze odpowiedzialności, zabezpieczenie materiałowe i techniczne, organizowanie transportu i ruchu wojsk w obszarze odpowiedzialności, realizację zadań w zakresie państwa – gospodarza na rzecz sił państw sojusznicznych i instytucji NATO przebywających czasowo lub rozmieszczonych na terenie Polski, koordynacja zabezpieczenia medycznego w obszarze odpowiedzialności oraz udział posiadanymi siłami i środkami w zwalczaniu klęsk żywiołowych i usuwaniu ich skutków, dysponuje odpowiednią strukturą wewnętrzną. W jej skład wchodzi sztab, wydziały, pion finansowy, pion ochrony informacji niejawnych oraz komórki bezpośrednio podporządkowane Komendantowi (Rys. 2.).

Źródło: opracowanie własne na podstawie struktur organizacyjnych RBlog.

Rys. 2. Struktura Komendy RBlog

Sztab pełni funkcję koordynacyjną, pion finansowy prowadzi gospodarkę finansową a wydziały, stanowiące największą część struktury, obejmują komórki odpowiedzialne za poszczególne podsystemy logistyczne (materiałowy, techniczny, infrastruktury, transportu i ruchu wojsk oraz medyczny), gwarantujące realizację podstawowego zadania, którym jest

wsparcie i zabezpieczenie logistyczne instytucji i jednostek wojskowych będących w rejonie odpowiedzialności w czasie pokoju, kryzysu i wojny.

Zakres udzielanego wsparcia i zabezpieczenia logistycznego jest zdefiniowany i sprecyzowany w odpowiednich planach, rozkazach i zarządzeniach, a w przypadku wojsk sojusznicznych w porozumieniach i umowach międzynarodowych. Rozliczanie ponoszonych wydatków związanych z zabezpieczeniem wojsk przebywających w rejonie danego WOG odbywa się pomiędzy odpowiednimi jednostkami pełniącymi funkcję WOG a WOG zabezpieczającymi dane jednostki, a w przypadku wojsk sojusznicznych realizujących zadania na obszarze naszego kraju zgodnie z podpisanymi umowami na bazie funkcjonującego w Polsce obszaru wsparcia przez państwo – gospodarza (HNS – Host Nation Support)⁹.

Zadania Inspektoratu Wsparcia wynikające z funkcji państwa-gospodarza realizowane są przez podległe jednostki i instytucje wojskowe głównie na bazie nieetatowych punktów kontaktowych (PK HNS). Jedynie w RBLog są komórki posiadające etatowy personel HNS, tj. w wydziałach transportu i ruchu wojsk i HNS (TiRWiHNS). Specyfika i zakres udzielanego wsparcia państwa-gospodarza wiąże się z terytorialnym podziałem kompetencji. RBLog realizuje zadania HNS przez potencjał wojskowy na obszarze odpowiadającym kilku województwom, będzie koordynował swoje działania, ściśle współpracując z właściwymi Wojewódzkimi Sztabami Wojskowymi (WSzW).

Do zadań szczegółowych realizowanych RBLog w ramach działalności własnej należą:

- utrzymanie wymogów stałej gotowości bojowej, zgodnie z obowiązującymi normatywami, kompleksowe przygotowanie i zabezpieczenie procesu podnoszenia gotowości bojowej oraz zachowanie zdolności do osiągnięcia gotowości do podjęcia działań;
- planowanie, gromadzenie, przechowywanie i rotacja środków zaopatrzenia w wielkościach normatywnych;
- gromadzenie, przechowywanie i zagospodarowywanie nadwyżkowego sprzętu i środków zaopatrzenia przyjmowanych z rejonu odpowiedzialności WOG;

---

⁹ Jednym z elementów pozwalających na zachowanie zdolności NATO do realizacji zadań, szczególnie w ramach artykułu 5. Traktatu Północnoatlantyckiego, jest wsparcie udzielane siłom sojusznicznym przez państwo-gospodarza. Tworzenie warunków do realizacji zadań HNS wynika z artykułu 3. Traktatu Północnoatlantyckiego, w którym kraje członkowskie Sojuszu zobowiązały się do udzielania sobie wzajemnej pomocy. Zasadniczym celem HNS jest zapewnienie powodzenia operacji poprzez stworzenie warunków do sprawnego i szybkiego przyjęcia sił sojusznicznego wzmocnienia, zabezpieczenie ich przemieszczenia i wsparcie podczas działań na terytorium RP. Właściwie przygotowany i funkcjonujący system HNS ma znaczący wpływ na zwiększenie efektywności działania wojsk Sojuszu, zmniejszenie wielkości sił logistycznych oraz czas ich gotowości do udzielenia wsparcia, <http://hns.polska.wp.mil.pl/pl/7.html> [dostęp: 20.01.2019].

- utrzymywanie w gotowości sprawnego systemu wydawania zapasów;
- planowanie środków na podstawie prognozy zużycia oraz zapotrzebowań jednostek wojskowych będących na zaopatrzeniu, a także konieczności odtwarzania wielkości normatywnych;
- zaopatrywanie jednostek wojskowych, stale i czasowo stacjonujących w rejonie odpowiedzialności, w potrzebne środki materiałowe, bojowe i techniczne środki materiałowe;
- realizacja planów finansowych oraz organizowanie i udzielanie zamówień publicznych, zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo Zamówień Publicznych* (Dz. U. z 2015 r., poz. 2164 z późn. zm.) oraz obowiązującymi decyzjami Ministra Obrony Narodowej, rozkazami i wytycznymi Szefa IWsp SZ;
- realizowanie zadań wynikających z obowiązków państwa-gospodarza w ramach posiadanych sił i środków, zgodnie z podpisanymi porozumieniami;
- planowanie i organizowanie systemu zabezpieczenia materiałowego jednostek wojskowych w rejonie odpowiedzialności w obszarze służby żywnościowej, mundurowej, materiałów pędnych i smarów, środków bojowych, sprzętu wyszkolenia i kulturalno-oświatowego w czasie pokoju, kryzysu i wojny;
- opracowywanie, koordynacja z odbiorcami i aktualizacja planów wydawania środków zaopatrzenia materiałowego podczas wystąpienia sytuacji kryzysowych;
- realizowanie zaopatrywania w sprzęt i techniczne środki materiałowe jednostek wojskowych w rejonie odpowiedzialności Bazy oraz gromadzenie, przechowywanie i zagospodarowanie nadwyżkowego sprzętu i środków zaopatrzenia przyjmowanych z JW w rejonie odpowiedzialności;
- nadzorowanie organizowania zabezpieczenia technicznego oddziałów gospodarczych będących w rejonie odpowiedzialności Bazy w czasie pokoju, kryzysu i wojny;
- kierowanie zabezpieczeniem technicznym WOG/OG w trakcie szkolenia, mobilizacyjnego i operacyjnego rozwinięcia oraz ich użycia, w tym także jednostek wydzielanych do działania poza granicami kraju;
- gromadzenie i utrzymywanie nakazanych ilości technicznych środków materiałowych na zabezpieczenie zapasów wojennych.
- planowanie, organizowanie, i kierowanie działaniem jednostek organizacyjnych podsystemu transportu i ruchu wojsk;
- koordynowanie procesu przemieszczania (tranzytu) personelu oraz SpW na obszarze odpowiedzialności Bazy;

- udzielanie świadczeń zdrowotnych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, stomatologicznej, rehabilitacji leczniczej oraz z zakresu medycyny pracy;
- koordynowanie wydzielania i utrzymywania zapasów polowego sprzętu kwaterunkowego;
- koordynowanie i organizowanie zakwaterowania jednostek wojskowych w warunkach polowych;
- koordynowanie realizacji zadań remontowych i konserwacyjnych;
- gromadzenie i analizowanie danych o udziale sił i środków podległych Komendantowi RBLog w akcjach poszukiwawczych i ratowniczych oraz w likwidacji skutków awarii, katastrof, klęsk żywiołowych i ataków terrorystycznych;
- monitorowanie i systematyczne zbieranie informacji o sytuacji w zakresie wsparcia bojowego oraz zabezpieczenia logistycznego Sił Zbrojnych w obszarach: materiałowym, technicznym, transportu i infrastruktury wojskowej;
- analiza i ocena zagrożeń militarnych i niemilitarnych w kontekście użycia sił i środków wydzielanych z podległych Komendantowi RBLog jednostek organizacyjnych;
- organizowanie właściwej ewidencji, wydawania oraz obiegu dokumentacji inwentaryzacyjnej;
- opracowywanie planów i szczegółowych harmonogramów inwentaryzacji;
- planowanie przedsięwzięć związanych z procesem udzielania zamówień publicznych na podstawie planów rzeczowo-finansowych komórek wewnętrznych Bazy, zgodnym z aktualnym planem finansowym Bazy;
- właściwa i terminowa realizacja sprawozdawczości z realizowanych zamówień publicznych w Bazie do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych;
- opracowywanie i przedstawianie do zatwierdzenia Komendantowi Bazy projektów dokumentów normujących ochronę informacji niejawnych w Bazie;
- zapewnienie bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych funkcjonujących w Bazie;
- prowadzenie kontroli ochrony informacji niejawnych w Bazie;
- prowadzenie kontroli stanu zabezpieczenia informacji niejawnych w jednostkach podległych Komendantowi Bazy.
- planowanie, koordynowanie, organizacja i prowadzenie działalności wychowawczej w Bazie;
- analizowanie i ocena stanu dyscypliny, określanie zagrożeń i utrzymanie wysokiego poziomu zdyscyplinowania;

- opracowywanie i realizacja programów i planów w zakresie dyscypliny i profilaktyki;
- rozpoznawanie i analizowanie nastrojów, opinii i postaw żołnierzy, pracowników i ich rodzin oraz przedstawianie odpowiednich wniosków w tym zakresie;
- kształtowanie właściwych nastrojów na tle służby wojskowej;
- gromadzenie, ewidencja, przechowywanie i zabezpieczenie materiałów archiwalnych wytworzonych i zgromadzonych w toku działalności Bazy.

Wojskowy Oddział Gospodarczy w systemie logistycznym Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej

Wojskowe Oddziały Gospodarcze i Oddziały Zabezpieczenia (OZ) to jednostki specjalistyczne będące dysponentem środków budżetu państwa III stopnia, utworzone w celu realizacji zadań finansowo-gospodarczych na rzecz jednostek wojskowych, stacjonujących na obszarze jednego lub kilku garnizonów.

Rejony odpowiedzialności WOG zostały ustalone na bazie podziału administracyjnego kraju, włączając w większości w obszar funkcjonowania WOG kilka powiatów tego samego województwa, przy zachowaniu zasady maksymalnej odległości komendy WOG od zasadniczych jednostek operacyjnych do ok. 50 km. Jednocześnie w strukturach WOG utworzono Grupy Zabezpieczenia (GZ), które jako filie WOG zabezpieczają jednostki bezpośrednio w miejscu ich dyslokacji. Sposób dyslokacji WOG pozwala kompleksowo realizować usługi zabezpieczenia jednostek w rejonach swojej odpowiedzialności na obszarze całego kraju, zarówno na bazie posiadanego własnego potencjału, jak i potencjału oferowanego przez środowisko cywilne w czasie pokoju oraz wojny¹⁰.

W trakcie realizacji określonych do wykonania zadań procesu reorganizacyjnego sformowano i doprowadzono do pełnej funkcjonalności 24 WOG będące jednostkami pozostającymi w strukturach RBLog. System uzupełnia dwanaście jednostek SP i MW, które pełnią funkcje WOG. Położenie jednostek pełniących rolę oddziałów gospodarczych (OG) przedstawia rysunek 3.

Regionalny system zaopatrywania jednostek wojskowych oparty jest na RBLog, którego WOG jest ogniwem terenowym, prowadzącym dystry-

---

¹⁰ Rozkaz nr 488/Log/P4 Szefa Sztabu Generalnego WP z dnia 29 czerwca 2010 r. w sprawie przygotowania wdrożenia terytorialnego systemu zabezpieczenia funkcjonowania jednostek wojskowych w garnizonach Sił Zbrojnych RP opartego na Wojskowych Oddziałach Gospodarczych (z późn. zm.).

Regionalne bazy logistyczne i wojskowe oddziały gospodarcze w systemie...

bucję środków zaopatrzenia do odbiorców końcowych, czyli jednostek i pododdziałów zabezpieczanych.

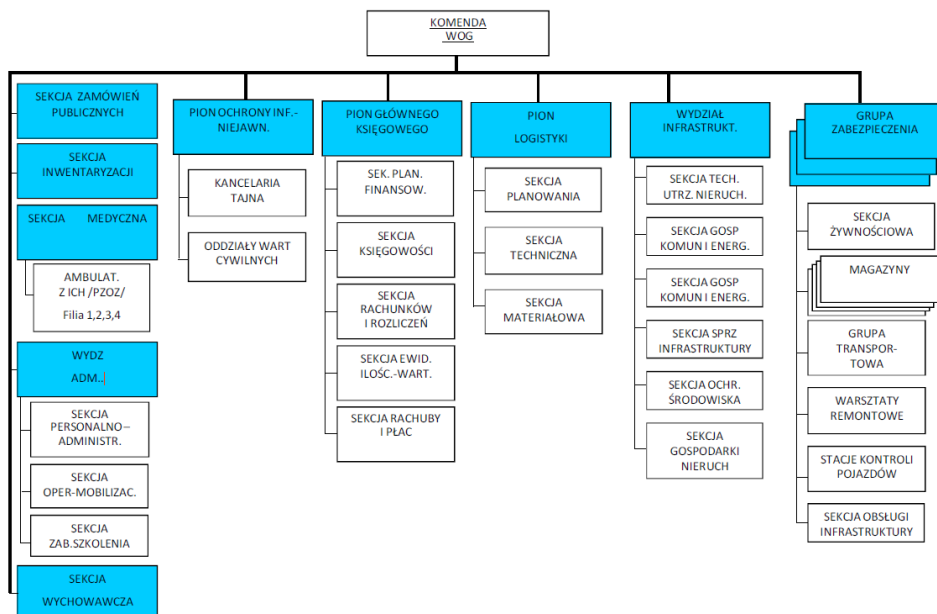
Źródło: Wojskowe Oddziały Gospodarcze – Podstawowe zasady funkcjonowania (ZL – P4 SG WP).

Rys. 3. Położenie WOG i jednostek pełniących funkcję WOG

Wielkość konkretnego WOG zależy od indywidualnych uwarunkowań związanych z ilością i dyslokacją jednostek zabezpieczanych oraz ich stanów osobowych. Wojskowy oddział gospodarczy powinien posiadać odpowiednie limity stanowisk etatowych i zatrudnienia na podstawie przyjętego w RON założenia, że limity zatrudnienia nie powinny przekraczać 30 oficerów i podoficerów oraz około 300 pracowników resortu obrony narodowej (PRON). Wzorcową strukturę WOG przedstawiono na rysunku 4.

Doświadczenia poszczególnych etapów programu pilotażowego pozwoliły przygotować strukturę, która z założenia miała umożliwić realizację planowanych zadań. Poszczególne pionki w strukturze WOG odpowiadają obszarom zabezpieczenia funkcjonowania jednostek. Pamiętać należy również o fakcie, iż same są dla swoich żołnierzy i pracowników jednostką

zaopatrującą, jednakże ich głównym zadaniem jest pełnienie funkcji usługodawczej dla pozostałych wojsk i instytucji Ministerstwa Obrony Narodowej, również przez własne elementy wykonawcze, czyli GZ dedykowane konkretnym jednostkom zabezpieczanym. Struktura organizacyjna WOG jest zróżnicowana w zależności od potrzeb i ilości zadań do realizacji wynikających z liczby jednostek wojskowych będących w obszarze odpowiedzialności.

Źródło: Wojskowe Oddziały Gospodarcze – Podstawowe zasady funkcjonowania (ZL – P4 SG WP).

Rys. 4. Modelowa struktura WOG

WOG i OZ jako dysponenci środków budżetu państwa III stopnia realizują zadania zabezpieczenia w działach zaopatrzenia i usług zgodnie z *Planem przydziałów gospodarczych resortu obrony narodowej*, który jest dokumentem stanowiącym podstawę do realizacji zaopatrywania.

Zadania niewynikające z wymienionego *Planu* są realizowane w formie outsourcingu¹¹ przez podmioty zewnętrzne w oparciu o sporządzone umowy, w ramach przydzielonych limitów finansowych na zakupy towarów i usług. Takie rozwiązanie pozwala na bezpośrednią realizację, zgodnie z warunkami umowy przez usługodawcę zewnętrznego, jednakże kwestia obsługi finansowo-księgowej pozostaje kompetencją OZ lub WOG. Nie

¹¹ Por., T. Jałowiec, *Jakość w outsourcingu usług logistycznych*, Miesięcznik Logistyka 3/2010, s. 70.

sposób wymienił wszystkich zadań z obszarów działalności logistycznej, niemniej jednak do najważniejszych należy zaliczyć:

- realizowanie przedsięwzięć obsługi finansowej, logistycznej, w tym medycznej;
- realizowanie przedsięwzięć ochrony obiektów;
- realizowanie specjalistycznych usług logistycznych;
- realizowanie przedsięwzięć zabezpieczenia potrzeb mobilizacyjnych i wojennych oraz realizowanie zadań mobilizacyjnych jako jednostki mobilizującej;
- realizowanie przedsięwzięć mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek nowo formowanych;
- realizowanie przedsięwzięć logistycznego i medycznego zabezpieczenia mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek wojskowych;
- administrowanie nieruchomościami, a także zabezpieczanie innych potrzeb w zakresie infrastruktury;
- kontraktowanie usług komunalnych i dostaw mediów;
- zapewnienie funkcjonowania magazynów branżowych;
- utrzymywanie zapasów różnego poziomu zgodnie z naliczeniami;
- planowanie i pozyskiwanie zasobów, usług i robót budowlanych oraz udzielanie zamówień publicznych;
- realizacja zaopatrywania planowego i doraźnego na podstawie wykonanych planów zaopatrywania i rozdzielników na wydanie środków zaopatrzenia;
- przechowywanie, obsługiwanie środków zaopatrzenia oraz prowadzenie zabiegów konserwacyjnych SpW;
- prowadzenie wykazów sprzętu i środków zaopatrzenia do przekazania Agencji Mienia Wojskowego (AMW);
- implementacja porozumień rozbrojeniowych zgodnie z Traktatem o konwencjonalnych siłach zbrojnych w Europie, zwanego dalej Traktatem CFE¹²;
- realizowanie zadań z zakresu wsparcia przez państwo–gospodarza zgodnie z zawartymi porozumieniami HNS;
- planowanie sposobu realizacji zabezpieczenia logistycznego podczas szkolenia żołnierzy rezerwy;
- świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej oraz w zakresie medycyny pracy;

---

¹² Oświadczenie Rządowe z dnia 6 lipca 1994 r. w sprawie przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Traktatu o konwencjonalnych siłach zbrojnych w Europie, podpisanego w Paryżu dnia 19 listopada 1990 r., Dz. U. z 1995 r., nr 15, poz. 74 i Dokumentu Wiedeńskiego 99' (dokument z 269 Plenarnego Posiedzenia Forum Bezpieczeństwa OBWE w Stambule z dnia 16 listopada 1999 r.).

- zapewnienie ochrony zdrowia dla żołnierzy i pracowników jednostki macierzystej oraz jednostek i instytucji wojskowych będących na zaopatrzeniu w stanach nagłego zagrożenia zdrowia i życia.

WOG w swojej codziennej działalności realizuje statutowe zadania czasu pokoju oraz zadania, które przygotowują oddział gospodarczy do działalności w czasie mobilizacyjnego rozwinięcia sił zbrojnych, a następnie funkcjonowania w czasie wojny. Część zadań realizowanych w czasie pokoju dotyczy przygotowania jednostki do przejścia na struktury czasu wojny.

Komendant WOG odpowiada za realizację zadań mobilizacyjnych określonych w wyciągu z *Zestawienia zadań mobilizacyjnych*. Przygotowuje i utrzymuje w aktualności dokumentację planistyczną i organizacyjną w zakresie mobilizacyjnego rozwinięcia oraz zabezpieczenia tego procesu. Odpowiada za organizację elementów bazy mobilizacyjnej WOG pododdziałów własnych i jednostek wojskowych ujętych w wyciągu *Zestawienia* oraz szkolenie zespołów i osób funkcyjnych do praktycznej realizacji zadań związanych z mobilizacyjnym rozwinięciem. Kieruje procesem mobilizacyjnego rozwinięcia własnej jednostki i jednostek nowo formowanych. Jak również planuje, organizuje i zabezpiecza, we współpracy z przełożonym jednostki mobilizowanej, powołanie i wyposażanie żołnierzy rezerwy oraz zabezpiecza logistycznie ich szkolenie prowadzone w ramach ćwiczeń wojskowych. Przechowuje dokumentację szkolenia po mobilizacyjnym rozwinięciu dla jednostek nowo formowanych.

Komendant odpowiada za zabezpieczenie i wydawanie środków materiałowych do prowadzenia przez etatowych przełożonych (według wcześniej przygotowanych przez tych przełożonych planów i dokumentacji) szkolenia po mobilizacyjnym rozwinięciu nowo formowanych jednostek wojskowych. Weryfikuje zgłoszone potrzeby/nadwyżki oraz wskazuje sposób zabezpieczenia/rozliczenia środków zaopatrzenia. Ponadto opracowuje protokoły i przekazuje jednostki nowo formowane w ostatnim dniu mobilizacji ich dowódcom oraz właściwym, zgodnie z podległością organizacyjną jednostek czasu wojennego, przełożonym.

Zadania te są wzajemnie powiązane i zależne od siebie oraz od zmieniających się w czasie uwarunkowań. Dodatkowo podstawę działalności stanowią dokumenty szczegółowe określające sposób realizacji zadań w obszarze gotowości bojowej i mobilizacyjnej, do których możemy zaliczyć: etaty czasu *P* i *W*, szczegółowe zakresy działania, wyciągi z planu przydziałów gospodarczych RON oraz wyciągi z zestawienia zadań mobilizacyjnych.

Na podstawie otrzymanego od przełożonych wyciągu z planu przydziałów gospodarczych RON, przeznaczone do tego zadania komórki wewnętrzne WOG opracowują i przesyłają wyciągi z tego planu dla każdej jednostki lub instytucji wojskowej przydzielonej na zaopatrzenie oraz sporzą-

działają plan przydziałów gospodarczych dla WOG i jednostek mobilizowanych.

Opracowany zbiorczy wniosek dotyczący propozycji zmian w planie przydziałów gospodarczych WOG, wynikający z własnych zmian etatowych i organizacyjno – funkcjonalnych oraz jednostek przydzielonych na zaopatrzenie, Komendant WOG przesyła do RBLog. Po otrzymaniu wyciągów z aktualizacji przedmiotowego planu WOG przesyła je do właściwych jednostek lub instytucji wojskowych przydzielonych na zaopatrzenie, a następnie opracowuje zestawienia należności i zabezpieczenia materiałowych potrzeb mobilizacyjnych i organizuje logistyczne oraz medyczne zabezpieczenie mobilizacyjnego rozwinięcia WOG i nowo formowanych przez siebie jednostek.

Do obowiązków Komendanta należy również wykonanie uzgodnień z RBLog w zakresie wydzielenia i utrzymywania zapasów dla WOG oraz jednostek lub instytucji będących na zaopatrzeniu oraz opracowanie w porozumieniu z RBLog planu rotacji środków zaopatrzenia utrzymywanych w zapasach wojennych WOG i jednostek lub instytucji będących na zaopatrzeniu za każdy dział zaopatrzenia.

W czasie mobilizacyjnego rozwinięcia WOG realizuje zadania wynikające z wyciągu *Zestawienia* według dokumentacji przygotowanej w czasie pokoju. Tak więc możemy określić, że jest to praktyczna realizacja przedsięwzięć prowadzących do przejścia WOG ze struktur czasu pokoju na czas wojny. W tym samym czasie będzie trwała działalność jednostek i instytucji, niektóre z nich lub wszystkie także będą w okresie mobilizacji, wszystko to będzie poddane reżimowi czasowemu, dlatego należy zaznaczyć, że okres ten wymaga szczegółowej koordynacji i synchronizacji działań.

Do podstawowych zadań tego okresu działalności oddziału gospodarczego należy zaliczyć:

- kierowanie procesem mobilizacyjnego rozwinięcia WOG i jednostek nowo formowanych;
- rozwinięcie i funkcjonowanie EBMob;
- przyjmowanie uzupełnienia stanem osobowym;
- umundurowanie i wyposażenia stanów osobowych;
- przeprowadzenie apeli ewidencyjnych i formowanie pododdziałów;
- przyjmowanie i dostosowanie środków transportowych i maszyn;
- zakwaterowanie stanów osobowych;
- żywienie stanów osobowych;
- przekazanie SpW kierowcom i obsłudgom;
- pobieranie depozytów z magazynów WOG oraz ze składów właściwych RBLog;
- przekazanie jednostek nowo formowanych właściwym przełożonym, zgodnie z podległością organizacyjną czasu wojennego;

- przyjęcie infrastruktury od jednostek po ich wyjściu z miejsca stałej dyslokacji;
- realizacja statutowych zadań w tym logistyczne i medyczne zabezpieczenie mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek w obszarze odpowiedzialności;
- realizacja obsługi poległych i zmarłych.

Sytuacja geopolityczna ostatniej dekady nie zmusiła do sprawdzenia niezawodności funkcjonowania obecnego systemu zabezpieczenia logistycznego naszych sił zbrojnych zarówno w aspekcie stacjonarnym, jak i mobilnym w czasie prowadzenia operacji obronnej na obszarze naszego kraju. Przy założeniu dyslokacji WOG i składów podległych RBLog z obszaru objętego działaniami operacyjnymi, należałoby założyć, że głównymi zadaniami WOG w czasie prowadzenia działań zbrojnych będzie zabezpieczenie w ramach rejonowego systemu zaopatrywania jednostek z obszaru odpowiedzialności realizowane podobnie jak w czasie pokoju z uwzględnieniem zabezpieczenia procesu mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek, dla których czas rozwinięcia nie został zakończony, zabezpieczeniem jednostek lub instytucji będących w trakcie dyslokacji ze strefy działań oraz czynny udział w wykonywaniu zadań w ramach HNS na rzecz sił państw wspierających, zgodnie z zawartymi porozumieniami.

Zakończenie

Celem artykułu było przybliżenie i usystematyzowanie wiedzy na temat miejsca i roli RBLog oraz WOG jako elementów wykonawczych przeznaczonych do praktycznej realizacji potrzeb związanych z zabezpieczeniem logistycznym jednostek wojskowych i instytucji.

Podsumowując, uprawnione jest sformułowanie następujących wniosków:

1. Przejęcie zadań w zakresie usług związanych z zabezpieczeniem logistycznym, kontraktowania ich przez wyspecjalizowane podmioty w SZ RP w otoczeniu cywilnym, pozwoliło dowódcom jednostek operacyjnych zogniskować swoją uwagę na konsekwentnym i systematycznym szkoleniu, a w efekcie na przygotowaniu jednostki do realizacji zadań zgodnie z jej wojennym przeznaczeniem.

2. Generowanie, określanie i precyzowanie potrzeb w procesie planowania zadaniowego jest wynikiem definiowania zadań jednostek w zakresie szkolenia oraz bieżącego funkcjonowania i jest konfrontowane z możliwościami systemu zabezpieczenia w zakresie posiadanych zasobów rzeczowych i finansowych wynikających z budżetu resortu obrony narodowej. Rzetelność realizacji poszczególnych etapów i czynności tego procesu, na wszystkich poziomach kierowania i dowodzenia, przy

jednoczesnym zachowaniu reżimu czasu przypisanego do każdego z nich, powinna stanowić jedną z podstawowych umiejętności szefów/ dowódców /komendantów.

3. Wzrost ilości zadań związanych z tworzeniem nowych jednostek w obszarach odpowiedzialności poszczególnych oddziałów gospodarczych musi znaleźć odzwierciedlenie w strukturach funkcjonalnych oraz zasobach osobowych jednostek zabezpieczających. Jednym ze sposobów optymalizacji¹³ terytorialnego systemu zabezpieczenia funkcjonowania jednostek wojskowych powinno być tworzenie kolejnych grup zabezpieczenia.

4. Potencjalna zmiana podziału terytorialnego systemu zabezpieczenia logistycznego i ustanowienie nowego kształtu obszarów odpowiedzialności WOG i ich GZ w niektórych przypadkach będzie skutkowałą również koniecznością modyfikacji zadań w aspekcie mobilizacyjnego rozwinięcia wojsk, zabezpieczenia procesu szkolenia oraz osiągania gotowości do podjęcia działań.

5. Konieczne jest odpowiednie oprzyrządowanie WOG realizujących potrzeby jednostek wojskowych w narzędzia niezbędne do realizacji sprawnego procesu zabezpieczenia logistycznego poprzez zwiększenie obsady komórek wykonujących zadania w tym obszarze, systematyczne szkolenie personelu z wykorzystaniem specjalizujących się w tym obszarze firm komercyjnych, właściwa pomoc prawna, ze szczególnym uwzględnieniem prawa gospodarczego.

Bibliografia

1. *Decyzja Nr 106/MON z dnia 18 kwietnia 2005 r. w sprawie powołania Zespołu do opracowania Koncepcji oddzielenia w wojskowych jednostkach budżetowych funkcji finansowo-gospodarczych od operacyjno - szkoleniowych.*
2. *Decyzja nr 503/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 6 grudnia 2006 r. w sprawie wdrożenia programu pilotażowego oddzielenia w wojskowych jednostkach budżetowych funkcji finansowo-gospodarczych od operacyjno-szkoleniowych*, Dz. Urz. MON z 2006 r., poz. 293.
3. Jałowicz Tomasz, *Jakość w outsourcingu usług logistycznych*, Miesięcznik Logistyka 3/2010.
4. Kurasiński Zdzisław (red.), *Kompendium logistyka wojskowego*, WAT, Warszawa 2014.

---

¹³ Optymalizacja logistyki obejmuje projekty ukierunkowane na wzrost wydajności i efektywności procesów logistycznych. Istotą optymalizacji logistyki jest wykorzystanie zasobów posiadanych przez przedsiębiorstwo w taki sposób, aby osiągnąć największe możliwe efekty, http://www.logisys.pl/optimalizacja_logistyki.html [dostęp: 13.05.2018 r.].

5. *Rozkaz nr 488/Log/P4 Szefa Sztabu Generalnego WP z dnia 29 czerwca 2010 r. w sprawie przygotowania wdrożenia terytorialnego systemu zabezpieczenia funkcjonowania jednostek wojskowych w garnizonach Sił Zbrojnych RP opartego na Wojskowych Oddziałach Gospodarczych (z późn. zm.).*

6. Słomiany Witold, *Możliwości wykorzystania systemu logistycznego Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej w sytuacjach kryzysowych*, Zeszyty Naukowe ASzWoj nr 3(108), ASzWoj, Warszawa, 2017.

7. *Wojskowe Oddziały Gospodarcze. Terenowe organy systemu logistycznego SZ RP. Zbiór podstawowych zasad funkcjonowania (PORADNIK)*, Warszawa, 2011.

Źródła internetowe

1. 1rblog.wp.mil.pl/pl/pages/struktura-2017-01-16-j.
2. <http://2rblog.wp.mil.pl/pl/index.html>.
3. <http://3rblog.wp.mil.pl/pl/index.html>.
4. <http://4rblog.wp.mil.pl/pl/index>.
5. <http://hns.polska.wp.mil.pl/pl/7.html>.
6. http://www.logisys.pl/optymalizacja_logistyki.html.
7. <https://brukselanato.msz.gov.pl/pl/nato>.
8. <https://www.czasopismologistyka.pl/artykuly-naukowe/send/192-artykuly-drukowane/11-artykul>.
9. <https://www.czasopismologistyka.pl/artykuly-naukowe/send/318-artykuly-na-plycie-cd-3/6270>.

REGIONAL LOGISTICS BASES AND MILITARY ECONOMIC BRANCHES IN THE LOGISTIC SUPPORT SYSTEM OF THE POLISH ARMED FORCES

Executive logistics, based on Regional Logistics Bases and subordinate depots as well as Military Economic Branches are undergoing the process of optimisation by adjusting its structures to the changing tasks and conditions.

Contemporary warfare environment is evolving, which requires performing completely new tasks related to the satisfaction of needs of units conducting an operation. The analyses that have been carried out indicate that since the completion of the first stage of the pilot programme to introduce Military Economic Branches and the reforming of the previous stationary logistics structures in Regional Logistics Bases, it has been necessary to create uniform structures in the departments of functional holders

Regionalne bazy logistyczne i wojskowe oddziały gospodarcze w systemie...

of II- and III-degree budget funds, and adjust the existing capability to the tasks of the Logistic Support System of the Polish Armed Forces.

The paper aims to outline and systematise the knowledge of the place and role of Regional Logistics Bases and Military Economic Branches as executive elements intended for practical satisfaction of needs connected with the logistic support of military units and institutions.

Keywords: logistic support system, executive logistics, economic branch, needs